

WOJEWODA OPOLSKI

**Procedury postępowania interwencyjnego
w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie
dla osób realizujących te zadania w woj. opolskim**

Akceptuję
WOJEWODA OPOLSKI
Ryszard Wilczyński
.....

Opole, 15 grudnia 2011 roku.

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Procedury	5
1. POLICJA	5
1.1 Warunek.....	5
1.2 Wstępna diagnoza sytuacji.....	5
1.3 Działania Policjanta.....	5
1.4 Uwagi.....	6
1.5 Dodatkowe działania ze względu na udział dziecka.....	6
2. POMOC SPOŁECZNA	7
2.1 Warunek.....	7
2.2 Wstępna diagnoza sytuacji.....	7
2.3 Działania Interwencyjne pracownika socjalnego.....	7
2.4 Działania pomocowe pracownika socjalnego.....	7
2.5 Uwagi.....	8
2.6 Dodatkowe działania ze względu na udział dziecka.....	8
3. ODEBRANIE DZIECKA Z RODZINY W RAZIE BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA ŻYCIA LUB ZDROWIA W ZWIĄZKU Z PRZEMOCĄ W RODZINIE	10
3.1 Warunek.....	10
3.2 Wstępna diagnoza sytuacji.....	10
3.3 Działania Policjanta.....	10
3.4 Działania pracownika socjalnego.....	10
3.5 Uwagi.....	11
4. OŚWIATA	12
4.1 Warunek.....	12
4.2 Wstępna diagnoza sytuacji.....	12
4.3 Działania pracownika oświaty.....	12
4.4 Uwagi.....	13
4.5 Dodatkowe działania ze względu na udział dziecka.....	13
5. OCHRONA ZDROWIA	14
5.1 Warunek.....	14
5.2 Wstępna diagnoza sytuacji.....	14
5.3 Działania przedstawiciela ochrony zdrowia.....	14
5.4 Uwagi.....	15
5.5 Dodatkowe działania ze względu na udział dziecka.....	15
6. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	16
6.1 Warunek.....	16
6.2 Wstępna diagnoza sytuacji.....	16
6.3 Działania przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.....	16
6.4 Uwagi.....	16
6.5 Dodatkowe działania ze względu na udział dziecka.....	17
7. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY	18
7.1 Warunek.....	18
7.2 Działania członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wobec osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.....	18
7.3 Działania członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wobec osoby, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.....	18
7.4 Zakończenie procedury.....	18
7.5 Uwagi.....	19
7.6 Dodatkowe działania ze względu na udział dziecka.....	19
III. Załączniki	20

I. Wstęp

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), zwana dalej ustawą, wskazuje w art. 3., że osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- interwencji kryzysowej i wsparcia;
- ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Art. 9d. ust. 1. i 2. ustawy wskazuje, że ogół czynności podejmowanych i realizowanych w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą realizowany jest przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. Co więcej, art. 9a. ustawy nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym, w skład którego wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- kuratorskiej służby sądowej (kuratorzy sądowi).

Powyższe przepisy jednoznacznie wskazują, że ustawodawca, w celu prowadzenia skutecznej interwencji zgodnie z przepisami prawa i mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpieczeństwa (ochrony) ofiarom przemocy, zakłada ścisłą współpracę pomiędzy pracownikami wskazanych powyżej instytucji.

Zgodnie z art. 7. ust. 1. pkt. 1. ustawy do zadań wojewody należy opracowywanie materiałów instruktażowych, zaleceń, procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla osób realizujących te zadania.

W związku z powyższymi przepisami przygotowano procedury dla osób realizujących zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Podstawą przygotowanych procedur jest, zgodnie z art. 9d. ustawy, tzw. procedura „Niebieskie Karty”. Ustawa określa ją w sposób ogólny.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z *uzasadnionym podejrzeniem* zaistnienia przemocy w rodzinie.

Przedstawiciele wymienionych podmiotów, realizują procedurę "Niebieskie Karty" w oparciu o zasadę współpracy. W tym celu przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych przez przedstawicieli wyżej wymienionych podmiotów, *podejrzenia* stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

W sposób szczególny procedurę „Niebieskie Karty” reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245). Rozporządzenie to obowiązuje od dnia 28 września 2011 r., i to jego przepisy stanowią podstawę opracowanych procedur.

Opracowanie:

Opolski Urząd Wojewódzki, Wydział Polityki Społecznej, przy udziale Zespołu Doradczego Wojewody Opolskiego do spraw współpracy w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

II. Procedury

1. POLICJA

1.1 Warunek

- Policjant uzyskał informację o osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie (np. zgłoszenie przemy w siedzibie jednostki Policji).
- Konieczne jest udzielenie pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie (np. interwencja domowa w związku z wezwaniem o przemy w rodzinie).

1.2 Wstępna diagnoza sytuacji

- Rozpoznanie na podstawie zebranych objawów i znanych ogólnych prawidłowości badanego złożonego stanu rzeczy, pozwalające na wskazanie właściwego kierunku postępowania oraz uzasadniające potrzebę podjęcia działań.

1.3 Działania Policjanta

- Udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym pierwszej pomocy przedmedycznej.
- Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania.
- Przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa.
- Jeśli osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie została jeszcze objęta procedurą „Niebieskie Karty”, niezwłocznie wypełnia wraz z nią formularz „Niebieska Karta – A”. W przypadku braku możliwości wypełnienia go z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, formularz należy wypełnić niezwłocznie po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie. W przypadku, gdy nawiązanie kontaktu z tą osobą jest niewykonalne, wypełnienie formularza następuje bez udziału tej osoby.
- Przekazuje osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, formularz „Niebieska Karta – B” oraz informuje ją o: uruchomieniu procedury „Niebieskie Karty” i o zasadach jej realizacji, w tym o przekazaniu jej organom administracji rządowej, jednostkom samorządu terytorialnego bądź podmiotom, którym zlecono realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemy w rodzinie. Formularza nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
- Przekazuje oryginał formularza „Niebieska Karta – A” przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury, wraz z inną zgromadzoną dokumentacją. Jednostka organizacyjna Policji zachowuje kopię wypełnionego formularza i postępuje dalej zgodnie z policyjnymi zasadami dokumentacji służby.
- Przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą niezaradną ze względu na jej stan

psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego.

- Podejmuje dalsze działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

1.4 Uwagi

- Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.
- Należy dokumentować wszelkie podejmowane działania. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty te są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.
- Jeżeli znajdzie podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie w stosunku do osoby, która jest już objęta procedurą „Niebieskie Karty”, jako osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – A” wyłącznie w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła się go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. Osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się ponownie formularz „Niebieska Karta – B”.
- Wszczęcie i prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” nie wymaga zgody osoby, co do której istnieje podejrzenie, że została dotknięta przemocą w rodzinie. Wszczęcie procedury jest obowiązkowe w stosunku do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

1.5 Dodatkowe działania ze względu na udział dziecka

- W razie bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, wykonuje się procedurę odebrania dziecka z rodziny i umieszczenia go u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub rodzinie zastępczej, lub całodobowej placówce opiekuńczo - wychowawczej (patrz odrębna procedura).
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności opiekuna prawnego lub faktycznego dziecka. Jeśli jednak wobec tych osób zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej dziecka (dziadkowie, pełnoletnie rodzeństwo). Czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury wobec dziecka, przeprowadza się w miarę możliwości w obecności psychologa.
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Formularza nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

2. POMOC SPOŁECZNA

2.1 Warunek

- Zgłoszenie w ośrodku pomocy społecznej: osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, świadka przemocy w rodzinie, innych osób wykonujących obowiązki służbowe lub zawodowe, które w trakcie wykonywania obowiązków służbowych powzięły podejrzenie o występowaniu przemocy w rodzinie.

2.2 Wstępna diagnoza sytuacji

- Rozpoznanie na podstawie zebranych objawów i znanych ogólnych prawidłowości badanego złożonego stanu rzeczy, pozwalające na wskazanie właściwego kierunku postępowania oraz uzasadniające potrzebę podjęcia działań.

2.3 Działania interwencyjne pracownika socjalnego

2.3.1 W razie bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia osoby dorosłej, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

- Wezwanie Policji.
- Zorganizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej, jeśli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Zapewnienie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest ofiarą przemocy w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

2.3.2 W razie bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia, dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie:

- Wezwanie Policji.
- Zorganizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej, jeśli wymaga tego stan zdrowia dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie.
- Odebranie dziecka z rodziny i umieszczenie go u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub rodzinie zastępczej, lub całodobowej placówki opiekuńczo - wychowawczej (patrz odrębna procedura).

2.4 Działania pomocowe pracownika socjalnego

- Przeprowadzenie wywiadu środowiskowego.
- Jeśli osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie została jeszcze objęta procedurą „Niebieskie Karty”, niezwłocznie wypełnia wraz z nią formularz „Niebieska Karta – A”. W przypadku braku możliwości wypełnienia go z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, formularz należy wypełnić niezwłocznie po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie. W przypadku, gdy nawiązanie kontaktu z tą osobą jest niewykonalne, wypełnienie formularza następuje bez udziału tej osoby.
- Przekazuje osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, formularz „Niebieska Karta – B” oraz informuje ją o: uruchomieniu procedury „Niebieskie Karty” i o zasadach jej realizacji, w tym o przekazaniu jej organom administracji rządowej, jednostkom samorządu terytorialnego bądź podmiotom, którym zlecono realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Formularza nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
- Przekazuje przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury, zgromadzoną dokumentację, w tym oryginał formularza „Niebieska Karta - A” (zachowując kopię wypełnionego formularza).
- Zgłoszenie na Policję lub do prokuratury rejonowej podejrzenia o popełnieniu przestępstwa względem osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

- Opracowanie z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, indywidualnego planu pomocy uwzględniającego: wsparcie psychologiczne, pedagogiczne, prawne i socjalne.
- Udzielenie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, a także o formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, oraz o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Zapewnienie wsparcia psychologa i pedagoga dzieciom osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w szkole lub innej placówce opiekuńczo – wychowawczej.
- Zawarcie kontraktu socjalnego z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Jeśli wymaga tego sytuacja, udzielenie pomocy finansowej lub rzeczowej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Prowadzenie rozmów z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie, oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

2.5 Uwagi

- Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.
- Należy dokumentować wszelkie podejmowane działania. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty te są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.
- Jeżeli zajdzie podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie w stosunku do osoby, która jest już objęta procedurą „Niebieskie Karty”, jako osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – A” wyłącznie w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła się go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. Osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się ponownie formularz „Niebieska Karta – B”.
- Wszczęcie i prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” nie wymaga zgody osoby, co do której istnieje podejrzenie, że została dotknięta przemocą w rodzinie. Wszczęcie procedury jest obligatoryjne w stosunku do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

2.6 Dodatkowe działania ze względu na udział dziecka

- W razie bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia, dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie wykonuje się procedurę odebrania dziecka z rodziny i umieszczenia go u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub rodzinie zastępczej, lub całodobowej placówki opiekuńczo - wychowawczej (patrz odrębna procedura).
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności opiekuna prawnego lub faktycznego dziecka. Jeśli jednak wobec tych osób zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej dziecka (dziadkowie, pełnoletnie rodzeństwo). Czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury wobec dziecka, przeprowadza się w miarę możliwości w obecności psychologa.

- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Formularza nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, przesyła się zawiadomienie o sytuacji dziecka do sądu rejonowego (wydział rodzinny i nieletnich).

3. ODEBRANIE DZIECKA Z RODZINY W RAZIE BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA ŻYCIA LUB ZDROWIA W ZWIĄZKU Z PRZEMOCĄ W RODZINIE

3.1 Warunek

- W razie bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia, dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie.

3.2 Wstępna diagnoza sytuacji

- Rozpoznanie na podstawie zebranych objawów i znanych ogólnych prawidłowości badanego złożonego stanu rzeczy, pozwalające na wskazanie właściwego kierunku postępowania oraz uzasadniające potrzebę podjęcia działań.

3.3 Działania Policjanta

3.3.1 Przed przystąpieniem do wykonania przez pracownika socjalnego czynności odebrania dziecka z rodziny w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, funkcjonariusz Policji:

- W razie potrzeby udziela pierwszej pomocy dziecku, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie i wzywa pogotowie ratunkowe.
- Zapewnia bezpieczeństwo osobiste dziecku, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, pracownikowi socjalnemu i innym uczestnikom postępowania.
- Żąda okazania legitymacji pracownika socjalnego wykonującego obowiązki służbowe.
- Ustala tożsamość odbieranego dziecka, rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych, pracowników ochrony zdrowia i innych uczestników postępowania obecnych w miejscu wykonywania czynności.
- Zapoznaje się z wszystkimi istotnymi informacjami dotyczącymi dziecka, będącymi w posiadaniu pracownika socjalnego.
- Na podstawie posiadanych informacji i okoliczności faktycznych, przedstawia swoje stanowisko co do zasadności odebrania dziecka.

3.3.2 Na wniosek pracownika socjalnego (złożony w dowolnej formie), w porozumieniu z lekarzem, ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką, funkcjonariusz Policji, jeśli uzna odebranie dziecka za zasadne, udziela niezbędnej pomocy przy umieszczeniu dziecka u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej:

- Wręcza rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym dziecka pisemne pouczenie, o prawie złożenia do właściwego miejscowo sądu opiekuńczego zażalenia na odebranie dziecka, jeżeli pouczenia nie wręczył pracownik socjalny. W przypadku złożenia takiego zażalenia do jednostki organizacyjnej Policji (np. na ręce dokonującego czynności), Policja niezwłocznie przekazuje zażalenie do właściwego miejscowo sądu opiekuńczego.
- Pracownik socjalny zobowiązany jest do przewiezienia dziecka, Policjant zapewnia bezpieczeństwo osobiste dziecku, pracownikowi socjalnemu i innym uczestnikom postępowania.
- Ustala tożsamość osoby najbliższej, uprawnionego członka rodziny zastępczej lub uprawnionego pracownika placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której umieszczone zostaje dziecko.
- Sporządza z przeprowadzonych czynności notatkę urzędową i jej kopię przekazuje do sądu opiekuńczego oraz do właściwej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

3.4 Działania pracownika socjalnego

- W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka lub podejrzenia występowania takiego zagrożenia w związku z przemocą w rodzinie, podejmuje działania interwencyjne – wzywa właściwą ze względu na miejsce wykonywania tych czynności Policję oraz pogotowie ratunkowe, przy czym, pierwszej pomocy w razie niezwłocznej potrzeby udziela funkcjonariusz Policji, a w następnej kolejności pracownik socjalny.
- W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka lub podejrzenia występowania takiego zagrożenia w związku z przemocą w rodzinie ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

- Decyzję o odebraniu dziecka rodzinie, podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. Decyzja musi zapaść jednogłośnie.
- Na żądanie pracownika socjalnego Policja jest zobowiązana do udzielenia mu pomocy przy czynnościach związanych z przymusowym odebraniem dziecka. Jeżeli obecne na miejscu osoby przeszkadzają w wykonaniu odebrania dziecka, na żądanie pracownika socjalnego Policja usuwa te osoby z miejsca wykonywania odebrania.
- Przy odbieraniu dziecka pracownik socjalny powinien zachować szczególną ostrożność i uczynić wszystko, aby dobro dziecka nie zostało naruszone, a zwłaszcza aby nie doznało ono krzywdy fizycznej lub moralnej.
- Wręcza rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym dziecka, pisemne pouczenie o prawie złożenia do właściwego miejscowo sądu opiekuńczego zażalenia na odebranie dziecka. W przypadku złożenia takiego zażalenia do jednostki organizacyjnej pomocy społecznej (np. na ręce dokonującego czynności), ośrodek pomocy społecznej niezwłocznie przekazuje zażalenie do właściwego miejscowo sądu opiekuńczego.
- Niezwłocznie powiadamia sąd opiekuńczy, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin, o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej nie zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Powiadomienie wysyła do wiadomości prokuratury rejonowej.
- Sporządza z przeprowadzonych czynności notatkę służbową.

3.5 Uwagi

- W razie niemożności wykonania procedury odebrania dziecka zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (np. z powodu nieobecności pracownika socjalnego lub pracownika ochrony zdrowia), Policjant zabezpiecza zdrowie i życie dziecka w sposób zgodny z ustawą o Policji (np. zatrzymuje osobę stwarzającą w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia dziecka) lub w sposób zgodny z ustawą o pomocy społecznej (np. w przypadku wymagającym natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki umieszcza je w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub w rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego). W tej sytuacji obowiązek dowiezienia dziecka spoczywa na organach samorządu gminy lub powiatu, jako odpowiedzialnych za realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. OŚWIATA

4.1 Warunek

- Zgłoszenie pracownikom pedagogicznym, niepedagogicznym, pielęgniarce lub higienistce szkolnej, informacji o osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, lub osobiste powzięcie tej informacji przez pracownika oświaty.

4.2 Wstępna diagnoza sytuacji

- Rozpoznanie na podstawie zebranych objawów i znanych ogólnych prawidłowości badanego złożonego stanu rzeczy, pozwalające na wskazanie właściwego kierunku postępowania oraz uzasadniającego potrzebę podjęcia działań.

4.3 Działania pracownika oświaty

- Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Informuje dyrektora szkoły lub placówki o osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Jeżeli na ciele dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, widoczne są ślady przemocy fizycznej, pielęgniarka szkolna sporządza ich opis w karcie zdrowia dziecka.
- Jeśli osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie została jeszcze objęta procedurą „Niebieskie Karty”, niezwłocznie wypełnia wraz z nią formularz „Niebieska Karta – A”. W przypadku braku możliwości wypełnienia go z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, formularz należy wypełnić niezwłocznie po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie. W przypadku, gdy nawiązanie kontaktu z tą osobą jest niewykonalne, wypełnienie formularza następuje bez udziału tej osoby. Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie jest dziecko, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności opiekuna prawnego lub faktycznego dziecka. Jeśli jednak wobec tych osób zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej dziecka (dziadkowie, pełnoletnie rodzeństwo).
- Przekazuje osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, formularz „Niebieska Karta – B” oraz informuje ją o uruchomieniu procedury „Niebieskie Karty” i o zasadach jej realizacji, w tym o przekazaniu jej organom administracji rządowej, jednostkom samorządu terytorialnego bądź podmiotom, którym zlecono realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Formularza nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
- Przekazuje przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury, zgromadzoną dokumentację, w tym oryginał formularza „Niebieska Karta - A” (zachowując kopię wypełnionego formularza).
- Zgłasza na Policję lub do prokuratury rejonowej podejrzenie o popełnieniu przestępstwa względem osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie jest dziecko, dyrektor szkoły lub placówki niezwłocznie przesyła zawiadomienie o sytuacji dziecka do sądu rejonowego (wydział rodzinny i nieletnich) i do właściwego miejscowo ośrodka pomocy społecznej.
- Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie jest dziecko, pedagog szkolny lub wychowawca klasy sporządza diagnozę sytuacji i potrzeb dziecka i opracowuje na jej podstawie plan działania placówki oświaty w stosunku do dziecka, z uwzględnieniem sposobów zapewnienia mu bezpieczeństwa, form wsparcia, kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi (np. pracownik socjalny, psycholog).
- Udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje

i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz ofiar dotkniętych przemocą w rodzinie oraz o możliwości podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

- Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

4.4 Uwagi

- Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.
- Należy dokumentować wszelkie podejmowane działania. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty te są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.
- Jeżeli znajdzie podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie w stosunku do osoby, która jest już objęta procedurą „Niebieskie Karty”, jako osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – A” wyłącznie w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła się go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. Osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się ponownie formularz „Niebieska Karta – B”.
- Wszczęcie i prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” nie wymaga zgody osoby, co do której istnieje podejrzenie, że została dotknięta przemocą w rodzinie. Wszczęcie procedury jest obowiązkowe w stosunku do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

4.5 Dodatkowe działania ze względu na udział dziecka

- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury wobec dziecka, przeprowadza się w miarę możliwości w obecności psychologa.

5. OCHRONA ZDROWIA

5.1 Warunek

- Wizyta domowa pracownika ochrony zdrowia, u osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Zgłoszenie się osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie do izby przyjęć, szpitalnego oddziału ratunkowego, oddziału pomocy doraźnej lub innej placówki opieki zdrowotnej udzielającej pomocy medycznej stacjonarnie lub ambulatoryjnie.
- Interwencja zespołów ratownictwa medycznego u osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, także w przypadku stwierdzenia zaniedbań w zakresie funkcji rodzicielskich lub opiekuńczych w miejscu realizowania wezwania.

5.2 Wstępna diagnoza sytuacji

- Badanie lekarskie w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie oraz wydanie bezpłatnego zaświadczenia w tym przedmiocie, lub wstępna ocena sytuacji przez osobę nie posiadającą kwalifikacji do wykonania w/w badania.
- W przypadku wstępnej oceny sytuacji przez osobę nie posiadającą kwalifikacji do wykonania badania, diagnoza oznacza rozpoznanie na podstawie zebranych objawów i znanych ogólnych prawidłowości złożonego stanu rzeczy, pozwalające na wskazanie właściwego kierunku postępowania oraz uzasadniające potrzebę podjęcia działań.

5.3 Działania przedstawiciela ochrony zdrowia

- Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Wykonuje czynności związane z diagnostyką oraz koniecznością terapii pacjenta.
- Zgłasza na Policję lub do prokuratury rejonowej podejrzenie o popełnieniu przestępstwa względem osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Jeśli osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie została jeszcze objęta procedurą „Niebieskie Karty”, niezwłocznie wypełnia wraz z nią formularz „Niebieska Karta – A”. W przypadku braku możliwości wypełnienia go z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, formularz należy wypełnić niezwłocznie po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie. W przypadku, gdy nawiązanie kontaktu z tą osobą jest niewykonalne, wypełnienie formularza następuje bez udziału tej osoby.
- Przekazuje osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, formularz „Niebieska Karta – B” oraz informuje ją o: uruchomieniu procedury „Niebieskie Karty” i o zasadach jej realizacji, w tym o przekazaniu jej organom administracji rządowej, jednostkom samorządu terytorialnego bądź podmiotom, którym zlecono realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Formularza nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
- Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta - A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.
- Przekazuje przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury, zgromadzoną dokumentację, w tym oryginał formularza „Niebieska Karta - A” (zachowując kopię wypełnionego formularza).
- Udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz ofiar przemocy (wzór zaświadczenia w załączniku).

5.4 Uwagi

- Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny.
- Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.
- Należy dokumentować wszelkie podejmowane działania. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty te są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.
- Jeżeli zajdzie podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie w stosunku do osoby, która jest już objęta procedurą „Niebieskie Karty”, jako osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – A” wyłącznie w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła się go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. Osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się ponownie formularz „Niebieska Karta – B”.
- Wszczęcie i prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” nie wymaga zgody osoby, co do której istnieje podejrzenie, że została dotknięta przemocą w rodzinie. Wszczęcie procedury jest obowiązkowe w stosunku do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

5.5 Dodatkowe działania ze względu na udział dziecka

- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności opiekuna prawnego lub faktycznego dziecka. Jeśli jednak wobec tych osób zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej dziecka (dziadkowie, pełnoletnie rodzeństwo). Czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury wobec dziecka, przeprowadza się w miarę możliwości w obecności psychologa.
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Formularza nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

6. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

6.1 Warunek

- Zgłoszenie się osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, osoby, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie lub innej osoby w siedzibie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

6.2 Wstępna diagnoza sytuacji

- Rozpoznanie na podstawie zebranych objawów i znanych ogólnych prawidłowości badanego złożonego stanu rzeczy, pozwalające na wskazanie właściwego kierunku postępowania oraz uzasadniające potrzebę podjęcia działań.

6.3 Działania przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

- Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Jeśli osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie została jeszcze objęta procedurą „Niebieskie Karty”, niezwłocznie wypełnia wraz z nią formularz „Niebieska Karta – A”. W przypadku braku możliwości wypełnienia go z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, formularz należy wypełnić niezwłocznie po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie. W przypadku, gdy nawiązanie kontaktu z tą osobą jest niewykonalne, wypełnienie formularza następuje bez udziału tej osoby.
- Przekazuje osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, formularz „Niebieska Karta – B” oraz informuje ją o: uruchomieniu procedury „Niebieskie Karty” i o zasadach jej realizacji, w tym o przekazaniu jej organom administracji rządowej, jednostkom samorządu terytorialnego bądź podmiotom, którym zlecono realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Formularza nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
- Przekazuje przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury, zgromadzoną dokumentację, w tym oryginał formularza „Niebieska Karta - A” (zachowując kopię wypełnionego formularza).
- Zgłasza na Policję lub do prokuratury rejonowej podejrzenie o popełnieniu przestępstwa względem osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, a także o formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, oraz o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie, oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

6.4 Uwagi

- Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.
- Należy dokumentować wszelkie podejmowane działania. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty te są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.
- Jeżeli zajdzie podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie w stosunku do osoby, która jest już objęta procedurą „Niebieskie Karty”, jako osoba, co do której istnieje

podejrzanie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – A” wyłącznie w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła się go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. Osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się ponownie formularz „Niebieska Karta – B”.

- Wszczęcie i prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” nie wymaga zgody osoby, co do której istnieje podejrzenie, że została dotknięta przemocą w rodzinie. Wszczęcie procedury jest obowiązkowe w stosunku do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

6.5 Dodatkowe działania ze względu na udział dziecka

- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności opiekuna prawnego lub faktycznego dziecka. Jeśli jednak wobec tych osób zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej dziecka (dziadkowie, pełnoletnie rodzeństwo). Czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury wobec dziecka, przeprowadza się w miarę możliwości w obecności psychologa.
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Formularza nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

7. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

7.1 Warunek

- Otrzymanie przez przewodniczącego zespołu formularza „Niebieska Karta – A” od pracownika Policji, pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia, lub od przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
- Przekazanie przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania, członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej, formularza „Niebieska Karta – A”.

7.2 Działania członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wobec osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie

- Udzielenie wszelkiej pomocy, jaka może zostać udzielona w ramach pełnienia obowiązków służbowych przez członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Zorganizowanie posiedzenia członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wraz z zaproszeniem na posiedzenie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Niestawiennictwo tej osoby nie wstrzymuje prac zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.
- Dokonanie podczas posiedzenia diagnozy sytuacji rodziny i wypełnienie wraz z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, formularza „Niebieska Karta – C”.
- Opracowanie i realizacja indywidualnego planu pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, obejmującego ogół działań tej osoby, oraz podmiotów realizujących zadania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz jej rodziny. Indywidualny plan pomocy może ulegać zmianom w zależności od potrzeb i sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Monitorowanie sytuacji rodziny, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta zjawiskiem przemocy w rodzinie.

7.3 Działania członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wobec osoby, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie

- Zorganizowanie posiedzenia członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wraz z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, po uprzednim wezwaniu jej na to spotkanie przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego (wezwanie pisemne, z podpisem przewodniczącego).
- Dokonanie podczas posiedzenia diagnozy sytuacji rodziny.
- Przekazanie informacji o konsekwencjach popełnianych czynów.
- Motywacja do udziału w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.
- Przeprowadzanie rozmów pod kątem nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków. Jeżeli osoba, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, nadużywa alkoholu, członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej kierują tę osobę do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
- Przekazywanie informacji o koniecznych do zrealizowania działaniach w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie.
- Wypełnienie wraz z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, formularza „Niebieska Karta – D”. Czynność ta nie musi się odbyć na posiedzeniu członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej – może być dokonana np. w miejscu zamieszkania tej osoby.

7.4 Zakończenie procedury

- Procedurę przed zespołem interdyscyplinarnym należy zakończyć w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.
- Decyzję o zakończeniu procedury podejmują jednogłośnie członkowie zespołu interdyscyplinarnego, jeśli procedurę realizuje zespół interdyscyplinarny, albo członkowie grupy roboczej, jeśli procedurę realizuje grupa robocza.

- Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego podpisuje protokół sporządzony przez członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej, który zawiera dane dotyczące osób, wobec których realizowana była procedura, datę rozpoczęcia i zakończenia procedury, opis podjętych działań w ramach procedury oraz wskazanie przesłanki, w oparciu o którą zakończono procedurę.
- O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty uczestniczące w procedurze po jej zakończeniu.

7.5 Uwagi

- Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.
- Spotkania z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, nie mogą być organizowane w tym samym miejscu i czasie.
- Należy dokumentować wszelkie podejmowane działania. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty te są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.
- Jeżeli znajdzie podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie, a nie zostało to udokumentowane przez inne organy za pomocą formularza „Niebieska Karta – A”, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – C” w zakresie niezbędnym do udokumentowania tego nowego zdarzenia.
- Prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” jest obowiązkowe w stosunku do osoby, co do której istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i nie wymaga zgody tej osoby.

7.6 Dodatkowe działania ze względu na udział dziecka

- Na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej nie zaprasza się dziecka.

III. Załączniki

1. Procedury w ujęciu graficznym.
2. Wzór zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.
3. Wzór wniosku o powołaniu grupy roboczej.
4. Wzór protokołu z posiedzenia grupy roboczej.
5. Wzór protokołu zakończenia procedury „Niebieskie Karty”.
6. Wzór pouczenia o prawie do wniesienia zażalenia na odebranie dziecka.
7. Formularz Niebieska Karta – A.
8. Formularz Niebieska Karta – B.
9. Formularz Niebieska Karta – C.
10. Formularz Niebieska Karta – D.